

ZAKONO CEKU

I - OPCE ODREDBE

Clan 1.

Ovim zakonom uređuje se forma i sadržaj cek, te poslovanje cekom na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Clan 2.

Cek, u smislu ovog zakona, predstavlja sredstvo placanja.

Clan 3.

U ovom zakonu:

- 1) "Indosament" oznacava prijenos prava iz cek, na novog imaooca cek,;
- 2) "Odgovornost i placanje" oznacava isplatu po vidjenju, isplatu cijele sume ili izvjesnog dijela jamstvom,
- 3) "Regres zbog neisplate" oznacava mogucnost ostvarivanja regresa protiv indosanta, trasanta i avaliste u slucaju odbijanja isplate cek, jednog od njih,
- 4) "Umnozavanje" oznacava mogucnost izdavanja cek, u zemlji i inozemstvu u dva ili vise istovjetnih primjeraka,
- 5) "Zastara" predstavlja mogucnost zastarijevanja postrazivanja iz cek,
- 6) "Tuzba iz temeljnog odnosa" je mogucnost povrata cek, redovnom parnicom protiv trasanta ili svoga neposrednog indosanta umjesto podizanja regresne tuzbe.

II - IZDAVANJE I OBLIK CEKA

Clan 4.

Cek sadrzi:

- 1) oznaku za cek, napisanu u samom slogu isprave ili, ako je ova izdata na stranom jeziku, izraz koji na tome jeziku odgovara pojmu cek,
- 2) bezuvjetni uput da se plati odredjena svota novca iz trasantovog pokriva,
- 3) ime onoga koji treba platiti (trasat),
- 4) mjesto gdje treba platiti,
- 5) oznaku dana i mjesta izdavanja cek,
- 6) potpis onoga koji je cek izdao (trasant).

Clan 5.

- (1) Cek koji je plativ u zemlji moze se trasirati samo na banku.
- (2) Cek plativ izvan zemlje moze se, prema zakonu mjesta placanja, trasirati i na druga lica.

Clan 6.

- (1) Isprava u kojoj ne bi bilo ma kojeg od sastojaka navedenih u clanu 4. ili koja nije trasirana prema clanu 5. ovog zakona ne vrijedi kao cek, osim u slucajevima koji su odredjeni u sljedecim

stavovima.

- (2) Ako nije narocito odredjeno, vrijedi kao mjesto placanja ono mjesto koje je oznaceno kraj trasantovog imena.
- (3) Cek u kojem nije naznaceno mjesto izdavanja smatra se da je izdat u mjestu koje je oznaceno kraj trasantovog imena.
- (4) Odredjivanje kamata u ceku smatra se kao da nije napisano.

Clan 7.

- (1) Cek se smije trasirati samo na ono lice kod koga trasant ima pokrice kojim moze raspolagati putem ceka, na osnovu izricitog ili precutnog sporazuma s tim licem.
- (2) Trasant, koji izda nepokriven cek duzan je dati imao cu ceka potpunu odstedu.

Clan 8.

- (1) Cek moze glasiti na ime, po naredbi ili na donosioca.
- (2) Cek na ime koji sadrzi oznaku "ili donosioca", odnosno drugi izraz koji isto znaci, vrijedi kao cek na donosioca.
- (3) Isto tako, cek bez oznake lica kojem se ima platiti (korisnik, remitent) vrijedi kao cek na donosioca.
- (4) Cek moze glasiti i na ime po naredbi samog trasanta.
- (5) Ne vrijedi cek na donosioca u kome su trasant i trasat jedno isto lice.

Clan 9.

Trasant odgovara za isplatu. Svaka odredba kojom bi se on oslobadjao odgovornosti za isplatu smatra se da nije napisana.

III - INDOSAMENT

Clan 10.

- (1) Cek na donosioca prenosi se jednostavnom predajom. Svaki drugi cek, iako i nije izricito trasiran po naredbi, prenosi se indosamentom.
- (2) Cek u kojem je trasant stavio rijeci: "ne po naredbi" ili drugi izraz koji znaci isto, prenosi se samo u obliku i sa efektima obicnog ustupa (cesije).
- (3) Cek na donosioca moze se pretvoriti u cek na ime ili u cek po naredbi odgovarajucim punim indosamentom.

Clan 11.

- (1) Indosament mora biti bezuvjetan. Svaki uvjet koji bi bio stavljen smatra se kao da nije napisan.
- (2) Djelimican indosament je nevaljan.
- (3) Isto tako, nevaljan je i trasatov indosament.
- (4) Indosament "na donosioca" vrijedi kao bjanko indosament.
- (5) Ko god, izuzimajuci trasata, stavi na poledjini ceka izdatog na donosioca svoj potpis, ne ispisujuci odredbu o indosamentu, odgovara kao trasantov avalista. Cek ovim ne gubi osobinu ceka na donosioca.
- (6) Indosament na trasata vrijedi kao priznanica o isplati.

IV - ODGOVORNOST I PLACANJE

Clan 12.

Izjava o akceptu koja bi se stavila na cek nema cekovno-pravni efekat

Clan 13.

- (1) Isplata ceka moze se za cijelu cekovnu svotu ili za izvjestan njen dio osigurati jamstvom (avalom).
- (2) Izuzimajuci trasata, ovo osiguranje moze dati svako trece lice, pa i ono koje je cek potpisalo.

Clan 14.

- (1) Cek se placa po vidjenju.
- (2) Ne vrijedi kao cek isprava u kojoj bi dospjelost bila drukcije naznacena.

Clan 15.

- (1) Cek koji se ima platiti u nasoj zemlji mora se trasatu podnijeti na isplatu, i to racunajuci od dana izdavanja:
 - 1) U roku osam dana ako je mjesto izdavanja i placanja u nasoj zemlji jedno isto, a u roku petnaest dana ako su to razlicita mjesta,
 - 2) U roku dvadeset dana ako je cek izdat u bilo kojoj evropskoj zemlji,
 - 3) U roku od sezdeset dana ako je cek izdan u bilo kojoj zemlji izvan Evrope.
- (2) Izuzetno od stava 1. ovog clana, cirkulirani cek moze se podnijeti na isplatu i u roku sest mjeseci od dana izdavanja.
- (3) Smatra se da je cek podnesen na isplatu i onda kad je podnesen nekoj ovlastenoj organizaciji za obavljanje platnog prometa (u daljem tekstu: OOPP) ciji je trasat clan ili kod koga ima zastupnika.

Clan 16.

Kad se cek trasira iz jednog mjesta u drugo mjesto i kada se u tom mjestu primjenjuje drugi kalendar, onda se dan izdavanja dovodi na dan koji mu odgovara u kalendaru, koji vrijedi u mjestu placanja, pa se prema tome odredjuje dospijece.

Clan 17.

- (1) Nemaju nikakvog utjecaja na efekat ceka trasantova smrt ni njegova cekovna nesposobnost za obavezivanje, kad nastupe nakon izdavanja ceka.
- (2) Trasat mora odbiti isplatu ceka ako zna da je nad imovinom trasanta otvoren stecaj.

Clan 18.

- (1) Opozivanje ceka djeluje:
 - 1) kad protekne rok koji je odredjen za podnosenje radi isplate,
 - 2) ako trasant neposredno posalje cek koji glasi na ime ili "po naredbi" trasatu, s odredbom da ga namiri licu oznacenom u ceku, a opozivanje stigne trasatu prije nego sto je ta odredba izvrшена.
- (2) Kad nema opozivanja, trasatova je duznost prema trasantu da cek isplati i nakon sto protekne rok za podnosenje, osim ako ne postoji drugaciji sporazum.
- (3) Trasant koji bi nakon isteka roka za podnosenje raspolagao pokricem, mada nije pravovaljano opozvao cek, odgovara za naknadu stete.

Clan 19.

- (1) Prilikom isplate cek a trasat moze zahtijevati da mu imalac preda cek s potvrdom na njemu da je isplacen.
- (2) Imalac cek a moze odbiti djelomicnu isplatu.
- (3) U slucaju djelomicne isplate trasat moze zahtijevati da se ona zabiljezi na ceku i da mu se uz to izda priznanica na isplacenu svotu.

Clan 20.

- (1) Cek koji je s prednje strane precrtan dvjema uporednim crtama moze imalac cek a naplatiti samo preko banke (clan 5.). Ovo precrtavanje moze izvršiti bilo trasant bilo imalac cek a.
- (2) Precrtavanje moze biti opce ili posebno.
- (3) Precrtavanje je opce ako izmedju dviju njegovih crta nije nista naznaceno ili ako je napisano "banka", odnosno kakav drugi izraz koji znaci isto. Precrtavanje je posebno, ako je izmedju njegovih crta napisano ime neke odredjene banke.
- (4) Opce precrtavanje moze se pretvoriti u posebno, a posebno ne moze u opce.
- (5) Cek sa posebnim precrtavanjem moze imalac cek a naplatiti samo preko banke oznacene u precrtavanju time da on moze odrediti neku drugu banku da obavi tu naplatu.
- (6) Brisanje precrtavanja ili imena oznacene banke smatra se kao da nije obavljeno.
- (7) Trasant koji, u slucaju opceg precrtavanja, ne isplati cek banci nego kojem drugom licu, ili koji u slucaju posebnog precrtavanja isplati cek kojoj drugoj, a ne u precrtavanju oznacenoj banci, odgovara za nanesenu stetu. Naknada stete ne moze biti veca od cekovne svote.

Clan 21.

- (1) Trasant, a i svaki imalac cek a, moze zabraniti da se cek isplati u gotovom novcu. Radi toga on mora na prednjoj strani cek a, preko sloga napisati: "samo za obracun" ili kakav drugi izraz koji znaci isto.
- (2) U slucaju iz stava 1. ovog clana cek se moze namiriti samo obracunom sa trasatom ili sa licem koje ima kod trasata racun ili sa clanom OOPP koji postoji u mjestu placanja. Ako trasat nije clan OOPP, on moze prilikom podnošenja cek a oznaciti na njemu nekog clana OOPP u svrhu obracunavanja. Ovakav obracun vrijedi kao isplata.
- (3) Oznaka: "samo za obracun" ne moze se opozvati. (4) Ako ne postupi po odredbi za obracun, trasat odgovara najviše do iznosa cekovne svote za stetu koju bi na taj nacin uzrokovao.

V - REGRES ZBOG NEISPLATE

Clan 22.

- (1) Imalac cek a moze ostvariti regres protiv indosanta, trasanta i avalista ako bude odbijena isplata cek a koji je podnesen na vrijeme (clan 15.).
- (2) Podnošenje na isplatu i neisplatu moraju biti utvrdjeni:
 - 1) javnom ispravom ("protest zbog neisplate"), ili
 - 2) pisanom trasantovom izjavom na ceku kojom odbija isplatu, s naznacenjem dana kad je cek bio podnesen; izjava se mora u protestnom roku unijeti u registar protesta, u cemu protestno tijelo stavlja potvrdu na ceku, odnosno njegovom alonzu, ili
 - 3) datiranom potvrdom OOPP, kojom se utvrđuje da je cek bio podnesen na vrijeme i da nije namiren obracunom.
- (3) Protest zbog neisplate mora se podici prije nego sto protekne rok za podnošenje. Ali, za cek podnesen na isplatu posljednjeg dana roka za podnošenje, ako ne bude isplacen, protest se moze podici jos i prvog dana koji za ovim danom dolazi.

VI - UMNOZAVANJE

Clan 23.

(1) Cek izdat u zemlji, a plativ izvan nje, moze se izdati u dva ili vise istovjetnih primjeraka. U slogu svakog primjerka mora se staviti njegov tekuci broj: ako se to ne ucini, svaki primjerak vrijedi kao poseban cek. (2) Cek na donosioca ne moze se umnozavati. VII - ZASTARA

Clan 24.

(1) Regresni zahtjevi imaoca ceka protiv indosanata i protiv trasanta zastarijevaju za sest mjeseci od protoka roka za podnosenje na isplatu.
(2) Regresni zahtjevi indosanata jedan protiv drugih i protiv trasanta zastarijevaju za sest mjeseci od dana kada je indosant iskupio cek ili od dana kada je protiv njega kod suda postupljeno.

VIII - TUZBA IZ OSNOVNOG ODNOSA

Clan 25.

(1) Umjesto da podigne regresnu tuzbu (clan 22.), imalac ceka, ako nije dukcije ugovoreno, moze uz povrat ceka ostvariti redovnoj parnici protiv trasanta ili svoga neposrednog indosanta potrazivanje proisteklo iz pravnog odnosa koji je bio osnov izdavanja ili prijenosa ceka.
(2) Potrazivanje iz osnovnog odnosa imalac ceka moze ostvariti i onda kad nisu ispunjeni uvjeti za regres ili ovaj zastario. Ali u ovom slucaju, imaocu se od njegove trazbine odbija iznos stete koju je tuzeni duznik pretrpio zbog nepravodobno ucinjenog ili zbog propustenog podnosenja ceka.

IX - ODREDBE ZAKONA O MJENICI KOJE SE PRIMJENJUJU NA CEK

Clan 26.

Na cek se primjenjuju sljedece odredbe Zakona o mjenici ("Sluzbene novine Federacije BiH", broj 32/00):

- 1) o razlikama o svoti (clan 8.)
- 2) o pravovaljanosti potpisa na mjenici lica navedenih u clan 10. Zakona o mjenici, kao i o pravovaljanosti potpisa lica koje radi bez ovlastenja ili koje prekorači svoje ovlastenje,
- 3) o indosamentu (cl. 14. do 19.), izuzev odredbe o akceptiranju i odredbe clan 18. stav 2. Zakona o mjenici,
- 4) o avalu (cl. 32. i 33.), time da trasatov aval nema cekovnopravni efekta,
- 5) o placanju (clan 42.),
- 6) o izvjestavanju (clan 46.), o napomeni "bez troskova" (clan 47.), o solidarnoj odgovornosti (clan 48.), o regresnoj svoti (clan 49, stav 1. i clan 50.), o predaji isprava i precrtavanju indosamenata (clan 51.), u svim navedenim clanovima izuzimaju se odredbe o akceptu i o kamatama odredjenim u ispravi,
- 7) o visoj sili (clan 55.), izuzev odredbi o akceptiranju,
- 8) o umnozavanju (clan 66.) izuzev druge recenice prvog stava,
- 9) o preinacenju mjenice (clan 70.) izuzev odredbi o akceptiranju i s dodatkom: "stetu koja proistekne iz iskupljenja preinacenog kao i laznog ceka snosi tasant preinacenog ceka odnosno neistiniti trasant laznog ceka, ako su bilo ova lica (trasant), bilo njihovi namjestenici kojima je povjereno rukovanje cekovima krivi u pogledu preinacenja ceka, odnosno zbog izdavanja laznog ceka. U svakom drugom slucaju stetu snosi trasat. Protivna pogodba nema pravnog efekta".
- 10) o protestu (cl. 71. do 78. i clan 79. stav 2.) izuzev odredbi o akceptiranju i o protestiranju na osnovu prijepisa ceka (clan 73. tacka 1.),
- 11) o zastari (cl. 81. do 86.), 12) o neopravdanom obogacenju (clan 87.) izuzev odredbe o akceptantu, ali samo ako nema mjesta tuzbi iz clana 25. stav 1. ovog zakona, 13) o pravu zaloga i

pridržaja (cl. 88. i 91.), 14) o amortizaciji mjenice (cl. 92. i 95.) izuzev odredbi o akceptiranju, 15) o sukobima zakona (cl. 96. i 97.), 16) ostale odredbe (cl. 98. do 102. i clan 103. st. 1. i 3., izuzev propisa o akceptiranju, te cl. 104. i 105.).

Clan 27.

Za sudsko ostvarivanje cekovnopравnih regresnih zahtjeva vrijede isti propisi o nadleznosti i postupku koji vrijedi za mjenicnopravne regresne zahtjeve.

X - KAZNENE ODREDBE

Clan 28.

(1) Novcanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kaznit ce se za prekršaj pravno lice: 1) koje trasira cek bez datuma ili s neistinitim datumom izdavanja, 2) koje cek iz tacke 1. stav 1. ovog clana iako zna za njegove nedostatke preuzme, prenese ili isplati, 3) koje trasira cek protivno odredbi clana 5. ovog zakona, 4) koje pretvori poseban precrtaj u opci ili izbrise bilo precrtaj bilo ime oznacene banke (clan 20.). (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog clana kaznit ce se i odgovorno lice u pravnom licu novcanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM. (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog clana kaznit ce se i fizicko lice- izdavalac cek, novcanom kaznom od 100 KM do 500 KM. (4) Za prekršaje iz stava 1. ovog clana, moze se, u srazmjeri sa visinom pricinjene stete ili neizvrsene obaveze izreci novcana kazna najvise do dvadesetostrukog iznosa pricinjene stete ili neizvrsene obaveze koja je predmet prekršaja.

Clan 29.

(1) Novcanom kaznom od 1.000 KM do 10.000 KM kaznit ce se za prekršaj pravno lice: 1) koje kao trasant cek, izda cek za koji nema uopce ili nema dovoljno pokrica, 2) koje kao trasant cek, iako je znala da cek ne moze pravovaljano opozvati, tako raspolaze pokricem da onemoguci isplatu cek (clan 18.). (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog clana kaznit ce se odgovorno lice u pravnom licu novcanom kaznom od 200 KM do 2.000 KM. (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog clana kaznit ce se i fizicko lice - izdavalac cek, novcanom kaznom od 200 KM do 500 KM. (4) Za prekršaj iz stava 1. ovog clana moze se u srazmjeri sa visinom pricinjene stete ili neizvrsene obaveze izreci kazna najvise do dvadesetostrukog iznosa pricinjene stete. (5) U slucaju iz stava 1. ovog clana trasant je duzan imaocek nadoknaditi stetu (clan 7.).

Clan 30.

(1) Novcanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM kaznit ce se za prekršaj pravno lice ako postupi protivno odredbi clana 31. ovog zakona. (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog clana kaznit ce se i odgovorno lice u pravnom licu novcanom kaznom u iznosu od 100 KM do 2.000 KM. (3) Za prekršaje iz st. 1. i 2. ovog clana kaznit ce se i fizicko lice novcanom kaznom u iznosu od 100 KM do 1.000 KM.

XI - PRELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Clan 31.

Zabranjeno je pravnim i fizickim licima izdavanje i upotreba pisanih isprava (bonova i sl.) koje sluze kao sredstvo placanja proizvoda i usluga te za isplatu placa i naknadu troskova i ostalih

materijalnih prava, čije izdavanje i upotreba nisu utvrđeni zakonom i drugim propisima na osnovu zakona.

Član 32.

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o ceku ("Službeni list RBiH", broj 2/92). (2) Na oblik i efekat cekovnih izjava koje su date po cekovima izdatim prije stupanja na snagu ovog zakona, kao i na radnje potrebne za održavanje i ostvarivanje cekovnih prava, primjenjuju se odredbe dosadašnjeg zakona.

Član 33.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Niko Lozancic, v.r

Predsjedatelj Zastupnickog doma Parlamenta Federacije BiH . Enver Kreso, v.r.